

Nr 85

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 8 juni 1951 (nr 457) om särskilt bidrag till producent av svensk film, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning, m. m.; given Stockholms slott den 11 februari 1955.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 8 juni 1951 (nr 457) om särskilt bidrag till producent av svensk film, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning; samt

2) förordning angående fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1951 (nr 458) om tillägg till förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt.

GUSTAF ADOLF

Per Edvin Sköld

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framlägges förslag om fortsatt statligt stöd åt den svenska filmproduktionen intill utgången av juni månad 1959. Medan bidraget hittills utgått med 20 procent av statens andel i nöjesskatteintäkterna för all bidragsberättigad film förordas nu ett differentierat bidrag med 20 procent för svartvit film och 35 procent för färgfilm. I övrigt förutsättes bidraget utgå i oförändrad ordning. Det betonas sålunda att bidraget är att betrakta som en temporär anordning och innebär en hjälp till självhjälp för filmproduktionen.

Förslag

till

**förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 8 juni 1951
(nr 457) om särskilt bidrag till producent av svensk film, så ock
om fortsatt giltighet av samma förordning**

Härigenom förordnas, *dels* att 5 § förordningen den 8 juni 1951 om särskilt bidrag till producent av svensk film, vilken gäller intill utgången av juni månad 1955, skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels ock* att förordningen i sålunda ändrat skick skall äga fortsatt giltighet intill utgången av juni månad 1959.

(Nuvarande lydelse)

5 §.

Bidraget utgår med *tjugo* procent av statens andel i nöjesskatten för biografföreställning, vid vilken bidragsberättigande film visas och i vilken till högst femton procent ingå utländska filmer. Annonsfilm anses icke utgöra del av föreställningen.

(Föreslagen lydelse)

5 §.

Bidraget utgår *beträffande film, som framställts helt i färg, med tretiofem procent och beträffande annan film med tjugo* procent av statens andel i nöjesskatten för biografföreställning, vid vilken bidragsberättigande film visas och i vilken till högst femton procent ingå utländska filmer. Annonsfilm anses icke utgöra del av föreställningen.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1955.

Förslag

till

**förordning angående fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1951
(nr 458) om tillägg till förordningen den 21 december 1945
(nr 823) om nöjesskatt**

Härigenom förordnas, att förordningen den 8 juni 1951 (nr 458) om tillägg till förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt, vilken förstnämnda förordning gäller intill utgången av juni månad 1955, skall äga fortsatt giltighet intill utgången av juni månad 1959.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11
februari 1955.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om *fortsatt stöd åt den svenska filmproduktionen* och anför därvid följande.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade jag den 4 juni 1954 t. f. revisionskommisariern Nils Detlofsson att såsom särskild utredningsman utreda frågan om fortsatt stöd åt den svenska filmproduktionen.

Med skrivelse den 8 december 1954 har utredningsmannen överlämnat en promemoria i ärendet.

Över promemorian har, efter remiss, *yttranden* avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, statens biografbyrå, statens priskontrollnämnd, Föreningen Sveriges filmproducenter, Sveriges biografägareförbund samt Folkets husföreningarnas riksorganisation.

Gällande bestämmelser m. m.

Särskilt bidrag av statsmedel till producent av svensk film infördes genom förordning den 8 juni 1951 (nr 457). Förordningen trädde i kraft den 1 juli 1951 och gäller intill utgången av juni månad 1955.

Enligt förenämnda förordning utgår bidrag för svensk film med ett belopp, motsvarande 20 procent av statens andel i nöjesskatten för biograf-föreställning, vid vilken filmen visas. Filmer, vars längd understiger 2 000 meter såsom bredfilm eller 800 meter såsom smalfilm, är emellertid icke bidragsberättigade. Bidrag utgår icke heller då fråga är om biografföreställning, där inslaget av utländsk film utgör mer än 15 procent. Om en film är svensk i förordningens mening avgöres, med ledning av i förordningen meddelade närmare bestämmelser, av statens biografbyrå. Bidraget utbetalas till filmproducenten eller dennes ombud direkt av biografföreställningens anordnare, som får avräkna motsvarande belopp vid sin redovisning av nöjesskatt.

Beslutet om statsbidrag åt filmproduktionen hade föregåtts av en kommittéutredning om filmproduktionens ekonomiska förhållanden. Kommittén, 1950 års filmutredning, uttalade i sitt betänkande (SOU 1951: 1), att filmproduktionens dåvarande ekonomiska villkor var så ogynnsamma, att — med hänsyn till denna produktions betydelse från kulturella och andra synpunkter — ekonomiskt stöd från det allmänna var motiverat. Enligt en kalkyl av utredningen skulle det behövas ett stöd motsvarande i runt tal 30 % av den statliga nöjesskatten, om det genomsnittliga underskottet per film helt skulle täckas. Av olika skäl ansåg emellertid utredningen, att stödet borde begränsas till 20 % av den statliga delen av nöjesskatten.

Förslag i frågan förelades riksdagen genom proposition 1951: 142. I propositionen förordades samma bidrag som i kommittéförslaget. I övrigt framhölls att stödet borde få karaktären av hjälp till självhjälp. Det borde sålunda inte innebära en garanti för att producenten skulle få täckning för i det närmaste varje förlust. I propositionen betonades vidare, att det förordade bidragssystemet självfallet borde betraktas som en temporär understödsform. Konjunkturerna på filmmarknaden kunde nämligen växla, och även annat kunde inträffa, som gjorde att behovet av stöd minskades eller bortföll.

Statsutskottet hemställde om bifall till propositionen (SU 162). Utskottet underströk liksom departementschefen att statsstödet borde få karaktären av en hjälp till självhjälp. Emellertid fann utskottet sannolikt, att filmproduktionens utgiftssida hade påverkats av den betydande pris- och löneutvecklingen under den då gångna delen av 1951 och att filmutredningens kalkyl därför inte utgjorde ett så tillförlitligt underlag för bedömningen som hade varit önskvärt. Utskottet förutsatte därför, att Kungl. Maj:t på grundval av eventuell utredning från producenternas sida i detta avseende skulle ta frågan om procentsatsens höjd under omprövning. Riksdagens beslut blev, såvitt nu är i fråga, i enlighet med utskottets hemställan.

Under hänvisning till statsutskottets nyss refererade uttalande anhöll Föreningen Sveriges filmproducenter i en framställning i december 1952, att frågan om en höjning av det utgående producentbidraget skulle tas upp till prövning. Till stöd för framställningen åberopades, att kostnadsökningarna för filmproduktionen efter 1950 hade blivit avsevärt större än enligt filmutredningens förhandskalkyl — uppskattningsvis 26 % i stället för utredningens 8 % — och därjämte att ett särskilt produktionsbidrag från biografägarna, varmed det hade räknats vid statsbidragets bestämmande, till väsentlig del hade uteblivit. Dessa förändringar i läget motvägdes endast delvis av att biografbiljettpriiserna och med dem filmhyrorna hade höjts under 1951. Sammanfattningsvis konstaterades, att det genomsnittliga underskottet per film skulle bli i runt tal 80 000 kronor. Då det motsvarande underskott, som enligt 1950 års filmutrednings beräkningar inte skulle täckas av det 20-procentiga bidraget, uppgick till drygt 30 000 kronor, skulle det ekonomiska utfallet alltså ha försämrats med 50 000 kronor per film.

Över producentföreningens framställning avgavs, efter remiss, yttranden

av statskontoret och riksräkenskapsverket. Remissmyndigheterna ansåg sig inte utan närmare utredning kunna tillstyrka en höjning av bidraget. Riksräkenskapsverket pekade dessutom på möjligheten att i mån av behov komma närmare ekonomisk balans genom någon ytterligare höjning av biljettpriserna.

Sedan producentföreningen hade tagit del av remissyttrandena, framförde den i en skrivelse den 18 februari 1953 vissa ytterligare synpunkter i saken.

Utredningen

Undersökningar rörande filmproduktionens ekonomi. Utredningsmannen erinrar om att 1951 års beslut baserades på vissa undersökningar angående filmproduktionens kostnader och intäkter m. m., vilka redovisats i 1950 års filmutrednings betänkande. Uppgifterna om filmproduktionens kostnader hade därvid avsett vissa spelår till och med spelåret 1949/50. Intäktsuppgifter hade lämnats till och med spelåret 1948/49. Med kostnader och intäkter för ett visst spelår (= tiden 1/7 ett år—30/6 följande år) hade avsetts kostnaderna resp. intäkterna för de filmer, som premiärsatts under spelåret. Motsvarande undersökningar har för den nu föreliggande utredningen företagits för tiden efter nyss angivna spelår. Undersökningarna har på uppdrag av producentföreningen verkställts av *Nils Olssons revisionsbyrå*. Angående undersökningarnas uppläggning anför utredningsmannen följande.

Revisionsbyråns undersökningar har lagts upp så, att deras resultat skall vara fullt jämförbara med de av 1950 års filmutredning redovisade. I första hand bygger undersökningarna på uppgifter, som har infördrats från producenterna. Revisionsbyråns representanter har i viss utsträckning stickprovsvis kontrollerat de lämnade uppgifterna mot producenternas räkenskaper. De har därjämte, vid besök hos producenterna, dels ägnat uppmärksamhet åt bokföringsorganisation och redovisningsprinciper och dels inhämtat närmare uppgifter om beräkningen av vissa kostnader. Om producenternas räkenskaper och de ur dem hämtade uppgifterna har det i revisionsbyråns rapport uttalats, att det inte finns anledning att anta, att kostnader har redovisats för högt eller att intäkter har kommit att tas upp till för låga belopp.

Av olika anledningar har undersökningarna inte omfattat samtliga filmer under de aktuella spelåren. Bl. a. har sålunda vissa filmer, för vilka befrielse från nöjesskatt enligt 14 § nöjesskatteförordningen medgetts, på grund av sin särställning i ekonomiskt avseende inte medtagits. Av 141 filmer med premiär under spelåren 1949/50—1953/54 har i undersökningarna ingått 125, varav 29 1949/50, 24 1950/51, 18 1951/52, 27 1952/53 och 27 1953/54. Intäktsuppgifter har förelegat för de fyra förstnämnda spelåren och kostnadsuppgifter för de två sistnämnda.

I fråga om produktionskostnadernas utveckling lämnas följande uppgifter. Det påpekas att i kostnaderna icke inräknats sådana distributionskostnader, som har med själva uthyrningsverksamheten att göra. Dessa kostnader avräknas i stället på intäkterna. Icke heller har sådana all-

männa produktionskostnader, såsom kostnader för den administrativa ledningen och kontorspersonalen, kostnader för outnyttjade manuskript etc., inräknats.

Genomsnittskostnaden (aritmetiska mediet), som enligt föregående utredning spelåret 1949/50 uppgått till 344 000 kronor, redovisas för såväl 1952/53 som 1953/54 till 438 000 kronor. Höjningen motsvarar 27 procent. Mediankostnaden¹ för samma spelår var 330 000, 417 000 och 436 000 kronor (i relativa tal resp. 100, 126 och 132).

Filmernas fördelning på olika kostnadsklasser framgår av följande tabell.

Kostnadsklass (i tusental kr.)	Antal filmer		
	1949/50	1952/53	1953/54
200—300	10	4	5
300—400	14	8	6
400—500	4	11	7
500—600	—	2	6
600—700	1	1	3
över 700	—	1	—
Summa	29	27	27

De olika kostnadselementens utveckling har icke varit enhetlig, vilket framgår av efterföljande i utredningen återgivna uppställning. Det påpekas att totalgenomsnittet i denna avviker från de nyss lämnade siffrorna, då underlag för detaljanalys icke stått till buds för två av de undersökta filmerna ettvarvt av spelåren 1952/53 och 1953/54.

Kostnadslag	Genomsnittskostnad (aritmetiskt medium)						Index (1949/50 = 100)	
	1949/50		1952/53		1953/54		1952 /53	1953 /54
	kr.	% ²	kr.	% ²	kr.	% ²		
Manuskript	21 000	6,2	21 900	5,3	20 800	4,6	104	99
Regipersonal	27 100	8,0	29 000	7,0	30 400	6,8	107	112
Skådespelare och statister	56 800	16,7	67 000	16,1	68 600	15,3	118	121
Teknisk personal o. d.	20 600	6,1	34 100	8,2	36 700	8,2	166	178
Hantverkare och scenarbetare ..	34 900	10,3	45 400	10,9	50 900	11,4	130	146
Ateljé	54 000	15,9	55 200	13,3	59 200	13,2	102	110
Material och rekvisita	12 500	3,7	14 300	3,4	18 500	4,1	114	148
Resor och transporter	19 300	5,7	24 000	5,8	30 900	6,9	124	160
Råfilm och laboratorium	35 100	10,3	51 200	12,4	57 100	12,8	146	163
Musik	9 600	2,8	10 300	2,5	11 300	2,5	107	118
Filmkopior	24 100	7,1	35 000	8,4	32 600	7,3	145	135
Fyllnadsprogram	5 100	1,5	4 500	1,1	5 800	1,3	88	114
Reklam	16 300	4,8	18 200	4,4	19 900	4,5	112	122
Diverse	3 200	0,9	5 100	1,2	4 900	1,1	159	153
Totalt	339 600	100,0	415 200	100,0	447 600	100,0	122	132

¹ Aritmetiska mediet är lika med summan av de enskilda enheternas värden dividerad med antalet enheter. Medianen är lika med värdet för den mellersta enheten i en serie, där enheterna är ordnade i storleksföljd.

² procent av totalkostnaden.

1950 års filmutredning beräknade — i överensstämmelse med praxis inom branschen — distributionskostnaderna schematiskt till 15 procent av filmhyran. I de uppgifter, som producenterna nu har lämnat, har distributionskostnaderna beräknats efter liknande schematiska ehuru något varierande grunder; för 1952/53 års filmer skulle dessa kostnader sålunda i genomsnitt uppgå till 16,5 procent av filmhyrorna. Revisionsbyrån har emellertid ansett sig kunna konstatera, att de faktiska distributionskostnaderna genomsnittligt är något högre eller 17 å 20 procent av filmhyrorna.

Vad angår de allmänna produktionskostnaderna återgavs i 1950 års filmutrednings betänkande ett uttalande av en då anlita revisionsbyrå, enligt vilket dessa kostnader knappast i något fall torde motsvara mindre än 10 procent av den redovisade produktionskostnaden. Den nu verkställda utredningen har bl. a. syftat till att närmare söka bestämma storleken av dessa allmänna produktionskostnader. Den utredande revisionsbyrån har i detta avseende funnit, att kostnaderna i fråga — där de största delposterna utgöres av dels administrationskostnader och dels ränta på i filmerna investerat kapital — kan anges till ca 36 000 kronor per film eller drygt 8 procent av genomsnittskostnaden för 1952/53 och 1953/54 års filmer. Beträffande vissa delposter har iakttagits en tendens till någon nedgång under de senaste åren. I den nyssnämnda summan ingår inte underskott på filmdistributionen, dvs. skillnaden mellan faktiska och redovisade distributionskostnader; med tillägg för detta uppgår de kostnader varom här är fråga till i runt tal 10 procent av den redovisade genomsnittskostnaden per film.

Genomsnittsinktåkten (aritmetiskt medium) för 1948/49 var enligt den tidigare utredningen 268 000 kronor. För senare år redovisas följande siffror: 1949/50 252 000, 1950/51 266 000, 1951/52 315 000, 1952/53 296 000 (i relativa tal 100 för 1948/49 och 94, 99, 118, 110 för följande år). Mediansiffrorna var för 1948/49 240 000 och för följande år resp. 238 000, 235 000, 277 000 och 296 000 (i relativa tal 100, 99, 98, 115 och 123).

De sålunda redovisade intåktssiffrorna avser intåkterna på den svenska marknaden t. o. m. mars året efter premiåret. Beloppen avser nettointåkt efter avdrag för distributionskostnader beräknade till 16,5 procent av filmhyran. Från det statliga producentbidraget (från och med den 1 juli 1951) har i detta sammanhang bortsetts. Det bör vidare — påpekar utredningsmannen — beaktas, dels att biografbiljettpriserna under 1951 höjts med i genomsnitt drygt 25 öre och dels att samtidigt tillkommit ett inkomstillskott i form av produktionsbidrag från biografägarna, uppgående för ettvar av de två senaste åren till 7 000 å 8 000 kronor (aritmetiskt medium) per film.

Rörande fördelningen på intåktsskåsser lämnas följande sammanställning.

Intäktsklass (i tusental kr.)	Antal filmer					
	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	
0—100	3	1	—	1	4	
100—200	5	10	10	6	7	
200—300	9	10	5	4	3	
300—400	6	4	6	4	5	
400—500	4	4	2	2	5	
500—600	—	—	1	—	3	
600—700	1	—	—	—	—	
över 700	—	—	—	1	—	
	Summa	28	29	24	18	27

Det statliga producentbidraget har för 1951/52 och 1952/53 års filmer — räknat i båda fallen till och med mars 1954 — uppgått till resp. 83 000 och 76 000 kronor per film (aritmetiskt medium).

Revisionsbyrån har vidare undersökt *dels*, i fråga om 1949/50—1951/52 års filmer, intäkterna på den svenska marknaden under tiden fr. o. m. april året efter premiäråret t. o. m. mars påföljande år och *dels*, i fråga om 1949/50—1952/53 års filmer, exportintäkterna till och med maj 1954. Per film (aritmetiskt medium) har de förra utgjort resp. 9 000, 14 000 och 8 000 kronor och de senare resp. 11 000, 9 000, 122 000 och 20 000 kronor. Exportintäkterna härrör till alldeles övervägande del från ett fåtal filmer; av de fyra årens filmer har resp. 2, 0, 3 och 4 gett mer än 50 000 kronor. Den jämförelsevis höga genomsnittssiffran för 1951/52 beror huvudsakligen på en enstaka film, vilken för övrigt inte oväsentligt inverkat också på genomsnittet för inlandsintäkterna.

Om man utgår från de kostnads- och intäktsbegrepp, som har använts — varvid alltså bortses bl. a. från det statliga producentbidraget — har av 1952/53 års 27 undersökta filmer 6 gett överskott (mot 8 av 28 för 1948/49); genomschnittsunderskottet för de 27 filmerna är 142 000 kronor.

Rörande biografbiljettpriser och filmhyror från och med 1951 lämnas i utredningen följande redogörelse.

Inträdesavgifter till biografer, för vilka stadgandena om prisstopp tidigare hade gällt, undantogs härifrån med verkan fr. o. m. den 29/1 1951. Sedan vissa höjningar av dessa avgifter hade aviserats, återinfördes prisstoppet fr. o. m. den 12/5 1951, detta därför att de ifrågasatta höjningarna var så stora, att deras skälighet ansågs böra bli föremål för priskontrollnämndens prövning. Efter förhandlingar med biografägarorganisationerna och vissa undersökningar angående biografnäringens lönsamhet medgav priskontrollnämnden därefter, med giltighet fr. o. m. den 9/7 1951, höjning av inträdesavgifterna med — bortsett från barnföreställningar — 20 öre per biljett. Det avsågs, att denna prishöjning inte till någon del skulle komma filmproducenterna till godo; fördenskull bestämdes, att avgiftshöjningen inte fick leda till någon höjning, räknat i öre per biljett, av tidigare uttagen filmhyra. Efter fortsatta förhandlingar medgav nämnden — med beaktande bl. a. av kostnadsökningarna för den svenska filmproduktionen — ytterligare höjning fr. o. m. den 22/10 1951 av biografbiljettpriserna med 10 öre för biljett-

priser på 2 kronor och däröver och 5 öre i övrigt, varvid samtidigt bestämdes, att filmhyrorna skulle få höjas till samma procentuella andel av biljettpriserna som före den 9/7 1951.

Efter 1951 har såväl biografbiljettpriser som filmhyror varit i huvudsak oförändrade. Fr. o. m. den 15/9 1954 har dock medgetts höjning med 5 öre av biljettpriser på 1:95 och 2:45 och därjämte viss höjning för barnföreställningar. Fr. o. m. den 1/7 1953 är filmhyrorna undantagna från prisstoppet. En framställning från biografägarorganisationerna i oktober 1954, att prisstoppet antingen skulle hävas i fråga om biografbiljettpriserna eller återinföras i fråga om filmhyrorna, har av priskontrollnämnden lämnats utan bifall.

Det genomsnittliga biografbiljettpriset, som före 1951 års prishöjningar var c:a 1:95, torde nu uppgå till 2:20 å 2:25. Den nuvarande genomsnittliga filmhyran för svensk film synes, på basis av det material som nu har tillhandahållits, kunna uppskattas till drygt 40 % av bruttobiljettintäkterna efter avdrag för nöjesskatt.

I utredningen har gjorts en sammanställning av vissa uppgifter rörande publikfrekvensen vid bioograferna i Stockholm, Göteborg och Malmö 1947—1953. Uppgifterna härrör från vederbörande myndigheter i de nämnda städerna, som för statistik på området. Sammanställningen visar, att besökarantalet från ett bottenläge 1950 fram till 1953 i de tre städerna ökat med resp. 8, 10 och 12 %.

År	Miljoner utlämnade biografbiljetter		
	Stockholm	Göteborg	Malmö
1947.....	15,19	5,96	2,86
1948.....	14,22	5,59	2,73
1949.....	14,41	5,69	2,75
1950.....	14,01	5,58	2,71
1951.....	14,02	5,76	2,85
1952.....	14,27	5,87	2,87
1953.....	15,13	6,16	3,03

I utredningen lämnas slutligen vissa uppgifter om statsverkets kostnader för producentbidraget budgetåren 1951/52—1953/54.

Statsverkets kostnader för producentbidraget under budgetåren 1951/52, 1952/53 och 1953/54 har uppgått till resp. 2,0, 2,5 och 2,3 miljoner kronor (på grund av sättet för redovisningen avser 1951/52 års kostnader i realiteten dock bara 11 månader). 1950 års filmutredning hade, med utgångspunkt från ett antal av 30 filmer per år, beräknat årskostnaderna till 2,3 miljoner kronor. Den höjning av det genomsnittliga bidragsbeloppet per film, som prishöjningen på biografbiljetter har åstadkommit i jämförelse med utredningens beräkningar, har motvägts av att det under spelåret 1951/52 premiärsattes avsevärt färre filmer än normalt.

Till jämförelse må nämnas, att statsverkets sammanlagda nöjesskatteinkomster under budgetåret 1953/54 har uppgått till drygt 55 miljoner kronor (efter avdrag för bidraget till filmproducenterna).

Utredningsmannens förslag. Utredningsmannen föreslår att förordningen om särskilt bidrag till producent av svensk film ges förlängd giltighet intill utgången av juni månad 1959 samt att bidraget skall utgå med 25 procent i stället för 20 procent av statens andel i nöjesskatten.

Vad beträffar formen för det allmännas stöd har enligt utredningsmannen inga sådana särskilda omständigheter framkommit, som skulle motivera en omprövning av stödåtgärdernas formella konstruktion.

Såsom utgångspunkt för bedömningen presenteras en sammanställning av genomsnittliga kostnader och intäkter för 1952/53 års filmer.

	Aritm. medium	Median
<i>Kostnader</i>		
Redovisade produktionskostnader	438 000	417 000
Vissa allmänna produktionskostnader, upptagna till 10 % av föregående	44 000	42 000
Summa	482 000	459 000
<i>Intäkter (utom statsbidrag)</i>		
Intäkter på den svenska marknaden t. o. m. mars 1954	296 000	296 000
Intäkter på den svenska marknaden därefter, uppskattning	10 000	5 000
Exportintäkter, uppskattning (t. o. m. maj 1954 20 000—4 000)	22 000	4 000
Summa	328 000	305 000

Genomsnittunderskottet per film blir sålunda enligt utredningsmannen — vare sig man räknar med det aritmetiska mediet eller med medianen — 154 000 kronor. Motsvarande kalkyl av 1950 års filmutredning, varifrån man utgick när det nuvarande stödet bestämdes, visade ett genomsnittunderskott på i runt tal 110 000 kronor.

Utredningsmannen kommenterar härefter de olika posterna i kalkylen. I fråga om *k o s t n a d e r n a* uttalas följande.

Genomsnittskostnaderna per film har från slutet av 1940-talet (1948/49 och 1949/50) ökat med c:a 100.000 kronor eller en dryg fjärdedel. Mot bakgrunden av den allmänna prisutvecklingen under perioden lär denna ökning inte kunna betraktas som anmärkningsvärd. Det må särskilt observeras, att ökningen har varit lägre än den genomsnittliga för sådana kostnadsposter som manuskript, regipersonal och skådespelare, där producenterna kan antas ha något större möjligheter att öva inflytande på utvecklingen än i fråga om en del andra kostnadsposter. Vid en bedömning av kostnadsutvecklingen under den närmaste framtiden synes det inte nu finnas anledning att räkna med större förändringar. En övergång i större skala till färgfilmsproduktion eller liknande tekniska omläggningar torde åtminstone än så länge inte ha aktualitet. Sådana omläggningar får f. ö. — om de så småningom kommer till stånd — antas påverka inte bara produktionens kostnadssida utan också dess intäktssida.

De närmare uppgifter om de allmänna produktionskostnadernas storlek

som nu har framlagts torde vara ägnade att undanröja en viss tidigare tveksamhet om huruvida dessa kostnader inte rätteligen borde tas upp till mer än 10 % av de specifikt redovisade produktionskostnaderna.

I fråga om intäkterna framhålles att dessa under senare år ökat. Utredningsmannen anser att man inom den närmaste framtiden i varje fall icke skall behöva räkna med någon sänkning av intäktsnivån.

Intäkterna på den svenska marknaden har ökat något under de senaste åren, dock inte fullt så mycket som vid oförändrad publikfrekvens skulle svara mot höjningen av biografbiljettpriserna. En viss frekvensminskning synes sålunda ha förekommit. Det är givetvis svårt att bedöma, i vad mån denna är enbart tillfällig. Som ovan har visats har publikfrekvensen för film överhuvud särskilt under 1953 ökat i storstäderna; anledning saknas därtill att förmoda, att utvecklingen skulle ha varit väsentligt annorlunda i landet i övrigt. Bl. a. med hänsyn härtill torde man åtminstone på kort sikt knappast behöva räkna med någon sänkning av den nuvarande intäktsnivån för svensk film. På längre sikt kan man böra beakta risken för en viss konkurrens från televisionen i detta sammanhang.

Intäkterna från utlandet har under de senaste åren visat en klart uppåtgående tendens. Även om man betraktar den höga genomsnittssiffran för 1951/52 års filmer, 122 000 kronor — som påpekats beroende till väsentlig del på en enstaka film — som helt exceptionell, torde det inte kunna anses realistiskt att förutsätta, att denna tendens skall hålla i sig.

Utredningsmannen erinrar vidare om att i de redovisade intäkterna ingår också produktionsbidrag från biografägarna med 7 å 8 000 kronor per film. I likhet med 1950 års filmutredning har emellertid utredningsmannen utgått från ett bidrag å 23 000 kronor per film. Härom anföres följande.

Om orsakerna till att bidrag inte kom att utgå med de belopp, som sålunda hade avsetts, har det upplysts, att åtskilliga biografägare med hänvisning till sina rörelsers mindre goda lönsamhet inte hade velat åta sig bidrag av den ursprungligen ifrågasatta storleken. Det synes emellertid oaktat vad som sålunda har förekommit kunna antas, att åtminstone ett betydande antal biografier, särskilt de större, utan nämnvärt men för lönsamheten skulle kunna bära ett större bidrag än det som nu utgår. Det bör också observeras, att en väsentlig del av de 15 000 kronor, som har bortfallit i jämförelse med kalkylen, skulle ha härrört från producenternas egna biografier; i den mån så är fallet har tydligtvis bortfallet inte annat än formellt inverkat på det ekonomiska resultatet.

En viss betydelse i förevarande sammanhang har enligt utredningsmannen också den sedan 1952 existerande möjligheten att erhålla befrielse från nöjesskatt för filmer, som genom sitt innehåll tjäna vetenskapligt ändamål eller undervisnings-, upplysnings- eller uppfostringssyfte. Det påpekas visserligen, att det hittills varit endast några få svenska långfilmer, som fyllt förutsättningarna för skattebefrielse och att det är föga antagligt att det kommer att bli fråga om något avsevärt större antal i framtiden. Även en produktion av en å två sådana filmer per år skulle emellertid enligt utredningsmannen komma att ge filmproducenterna inte alldeles oväsentliga inkomsttillskott, särskilt med hänsyn till att den del av intäkterna, som eljest

skulle gå till skatt, praktiskt taget oavkortad tillfaller producenterna. Vid den nu verkställda utredningen har dock bortsetts från ifrågavarande typ av filmer bl. a. emedan det knappast skulle vara möjligt att med någon grad av säkerhet uppskatta deras kommande inverkan på årsgenomsnittet.

I vad avser de åtgärder som kan vidtagas för att minska filmproduktionens underskott beröres först möjligheten av en höjning av biljettpriserna. Härvidlag anföres följande.

Det har i flera sammanhang erinrats om att en prishöjning är det naturliga sättet att komma till rätta med bristande ekonomisk balans inom en produktionsgren. Visserligen uttalade 1950 års filmutredning, att en ytterligare höjning redan då — utöver 1948 års i tiden rätt närliggande avsevärda höjning — kunde befaras inte obetydligt pressa ned publikfrekvensen och att en sådan därför måste betraktas som föga önskvärd. Det kan väl också generellt hållas för troligt, att en prishöjning när den än företas inverkar, åtminstone tillfälligt och i någon mån, på publikfrekvensen. Oavsett hur det förhåller sig härmed kan det emellertid uppenbarligen inte komma i fråga, att kostnadsökningar i allmänhet inom filmproduktionen skulle kompenseras subventionsvägen. I sammanhanget må det f. ö. hänvisas till att — enligt vad som tidigare har sagts — biografpubliken idag synes vara inte oväsentligt större än närmast före 1951 års biljettprishöjningar.

Vid en diskussion om en höjning av biografbiljettpriserna som medel att öka den svenska filmproduktionens intäkter måste det emellertid beaktas, att — vid oförändrade filmhyror — bara en obetydlig del av det som publiken får betala mer kommer denna produktion till godo. Av en prishöjning med 10 öre per biljett får, med hänsyn tagen till nu utgående statsbidrag, det allmänna i form av nöjesskatt över 4 öre, biografägarna bortåt 3,5 öre, de utländska producenterna 1,5 öre och de svenska producenterna mindre än 1 öre. Det kan väl tänkas, att man genom justeringar av filmhyrorna skulle kunna något reducera biografägarnas och de utländska producenternas andelar av höjningen till förmån för de svenska producenterna; genom sådana justeringar skulle å andra sidan den svenska filmens konkurrenskraft i någon mån minska. Under sådana förhållanden vill det synas, som om i dagens läge övervägande skäl skulle tala mot att enbart hänvisa den svenska filmproduktionen att via en höjning av biografbiljettpriserna skaffa sig den intäktsförbättring, som kan vara motiverad.

Det redovisade genomsnittsunderskottet för 1952/53 års filmer, sammanställt med vad som kan antagas om kostnads- och intäktsutvecklingen under de närmaste åren torde enligt utredningsmannen kunna anses tala för någon justering uppåt av det nuvarande bidraget. Härvidlag syntes det rimligt att sikta till ett stöd av samma omfattning som avsågs med 1951 års beslut. Detta resultat skulle enligt utredningsmannen uppnås om bidraget höjdes till 25 procent av statens andel av nöjesskatteintäkterna. Utredningsmannen anför följande.

Av ett kalkylmässigt genomsnittsunderskott på ca 110 000 kronor skulle 1951 30 000 å 40 000 kronor (aritmetiskt medium 31 000 och median 44 000) inte täckas av det 20-procentiga bidraget. Enligt den nu upprättade kalkylen är motsvarande underskott 154 000 kronor. Med hänsyn till vad som ovan har sagts om produktionsbidraget från biografägarna torde man emellertid vid en jämförelse med 1951 års kalkyl böra bortse från att detta bidrag inte

har kommit att utgå med det ursprungligen avsedda beloppet; hade så skett skulle underskottet nu ha stannat vid ca 140 000 kronor. Om vidare beaktas det inkomsttillskott, som möjligheten till nöjesskattebefrielse för vissa filmer kan ge, kan det konstateras, att ett statsbidrag med 25 % av den statliga nöjesskatten, motsvarande i runt tal 100 000 kronor per film, skulle ge den svenska filmproduktionen hjälp till självhjälp i åtminstone samma grad som vid det nuvarande bidragets tillkomst åsyftades.

Remissyttrandena

Vid remissbehandlingen har enighet rått därom, att bidrag av statsmedel bör utgå till den svenska filmproduktionen även efter utgången av den nu löpande fyraårsperioden. Vidare har icke från något håll ifrågasatts ändring i stödåtgärdernas formella konstruktion. Rörande bidragets storlek har däremot delade meningar framkommit.

Riksräkenskapsverket vill icke motsätta sig utredningsmannens förslag om ett bidrag å 25 procent av statens andel i nöjesskatteintäkterna och lämnar utredningsmannens uttalanden i huvudsak utan erinran.

Statskontoret och statens priskontrollnämnd förordar oförändrat bidrag med 20 procent.

Statskontoret anser att den svenska filmproduktionen bör skaffa sig den i förhållande till 1951 års kalkyl erforderliga intäktsförbättringen inom ramen för den egna näringen och pekar därvidlag på höjda bidrag från biografägarna, rationalisering och höjning av biografernas biljettpriiser. I övrigt betonas att det måste framstå såsom ett mål att det statliga bidraget successivt avvecklas.

Statens priskontrollnämnd utgår vid sitt bedömande av frågan om bidragets storlek från en ekonomisk kalkyl, som i viss mån avviker från den av utredningsmannen presenterade. Sålunda uppskattas de allmänna produktionskostnaderna till 8,2 procent av den genomsnittliga produktionskostnaden för 1952/53 och 1953/54 års filmer. Enligt utredningsmannen borde nämnda post beräknas till 10 procent av den genomsnittliga produktionskostnaden. Skillnaden utgör i kronor räknat 8 000. Någon siffermässig grund för att upptaga de allmänna produktionskostnaderna till mer än 8,2 procent föreligger icke enligt nämnden. Å andra sidan anses icke skäl föreligga att beräkna distributionskostnaderna till mer än de 16,5 procent av filmhyran som ingår i utredningsmannens kalkyl. Den anlitade revisionsbyråns åsikt att ifrågavarande kostnader genomsnittligt uppgår till 17 å 20 procent av filmhyran avvisas såsom siffermässigt ogrundad. Bidraget från biografägarna har av utredningsmannen, i anslutning till vad som förutsatts 1951, beräknats till ca 23 000 kronor. Enligt priskontrollnämnden borde detta bidrag upptagas till ca 26 000 kronor. Nämnden erinrar om att bidraget ursprungligen av biografägarna beräknats till viss procent på biljettintäkterna. Med hänsyn till att dessa ökat sedan 1951 borde därför också nämnda bidrag uppräknas. På grundval av de sålunda vidtagna modifikationerna

i utredningsmannens kalkyl och med utgångspunkt från oförändrat statsbidrag å 20 procent erhålles ett årligt underskott å ca 48 000 kronor (aritmetiskt medium) per film. Då motsvarande underskott enligt den kalkyl, som låg till grund för 1951 års beslut, beräknats till ca 31 000 kronor, skulle underskottet alltså enligt priskontrollnämnden ha ökat med ca 17 000 kronor under den gångna fyraårsperioden. Med hänsyn till det inkomsttillskott, som möjliggjorts genom 1952 års beslut om nöjesskattebefrielse för vissa filmer och då på grund av den utredningsmetod som tillämpats viss försiktighet bör iakttagas vid bedömningen av bidragsbehovet, har nämnden ansett sannolika skäl tala för att den svenska filmproduktionen vid oförändrat statsbidrag skulle komma att även i fortsättningen få stöd i samma omfattning som avsetts 1951.

Sveriges biografägareförbund förordar en höjning av bidraget utan att närmare precisera sin ståndpunkt.

Övriga remissinstanser förordar större höjning av bidraget än som föreslagits av utredningsmannen. Sålunda anser *statens biografbyrå* en höjning av bidraget till 30 procent motiverad. I likhet med utredningsmannen anser biografbyrån det vara riktigt att vid bestämmandet av bidragets storlek sikta till ett stöd åt filmproduktionen av ungefär samma omfattning, som avsågs vid bidragets införande. Det synes emellertid biografbyrån som om spännvidden mellan det nu redovisade genomsnittsunderskottet — 154 000 kronor — och det belopp därav — 100 000 kronor — som skulle täckas av ett bidrag å 25 procent, vore tillräckligt stort för att motivera fastställandet av procentsatsen till 30 procent. Detta skulle betyda, att av det enligt utredningen redovisade genomsnittsunderskottet ett belopp å ca 34 000 kronor icke skulle täckas av bidraget. Den vid bidragsförordningens införande av statsmakterna hävdade principen att bidraget skulle ha karaktär av hjälp till självhjälp skulle enligt biografbyrån därigenom bli i tillbörlig mån tillgodosedd. Biografbyrån framhåller att man bör kunna antaga att den svenska filmproduktionen under åren efter produktionsstödet införande av ren självbevarelse-drift sökt att tillvarata alla till buds stående möjligheter att genom *egna* åtgärder skapa ökad lönsamhet. I yttrandet betonas särskilt de ekonomiska svårigheter filmbranschen har att möta i samband med övergången till färgfilm och genom den väntade konkurrensen från televisionen.

Föreningen Sveriges filmproducenter hemställer om bidrag med 30 procent för svart-vit film och 50 procent för färgfilm. Föreningen framhåller att man vid beräkning av bidragsbehovet helt måste bortse från en ökning i bidraget från biografägarna. Icke heller kunde man räkna med något nämnvärt inkomsttillskott genom möjligheten till skattebefrielse för vissa filmer, då sådan skattebefrielse i realiteten är sällan förekommande. Med det av utredningsmannen föreslagna bidraget å 25 procent skulle av det nu konstaterade genomsnittsunderskottet å 154 000 kronor återstå en brist å 54 000 kronor, medan motsvarande belopp år 1951 beräknats till ca 30 000 kronor. De nu framlagda beräkningarna motiverar sålunda en ytterligare höjning. Föreningen delar icke heller på alla punkter utredningsmannens uppfattning

om filmbranschens ekonomiska ställning under den närmaste framtiden. Sålunda befaras, att intäkterna kan minska bland annat på grund av konkurrensen från utländsk film. Icke heller kan man enligt föreningen räkna med oförändrad kostnadsnivå med hänsyn till att löneutgifterna m. m. kan väntas stiga. Föreningen framhåller vidare, att en ökad produktion av färgfilmer är nödvändig om de svenska producenterna skall kunna stå sig i konkurrensen bl. a. med televisionen. Då färgfilmer drar en större kostnad än svartvita filmer borde större bidrag utgå till färgfilmsproduktionen.

Folkets husföreningarnas riksorganisation förordar i första hand en höjning av bidraget till 30 procent. Alternativt yrkas att bidraget till svart-vit film utgår enligt utredningsförslaget med 25 procent och bidrag till färgfilm med förslagsvis 40 procent. I yttrandet betonas särskilt färgfilmsproduktionens betydelse.

Vissa av de i utredningen berörda problemen behandlas mera utförligt i de olika yttrandena.

I *priskontrollnämndens* yttrande beröres frågan om metodiken vid de utförda undersökningarna. Nämnden betonar att flera osäkerhetsfaktorer föreligger beträffande de nu gjorda beräkningarna och anför bland annat följande.

Filmbranschens karaktär kan på goda grunder anses vara spekulativ, vilket till sin huvudsakliga del får tillskrivas den irrationella faktor, som publiken och publiksmaken utgör. Branschens spekulativa karaktär måste bland annat leda till stora variationer i det ekonomiska utfallet mellan olika år. Det kan således starkt ifrågasättas, huruvida det ekonomiska läget, sådant det ter sig för ett begränsat års produktion, kan sägas återspegla det verkliga läget inom branschen. Nämnden anser därför, att utredningen bort omfatta korresponderande uppgifter om intäkter och kostnader under en flerårsperiod, om det skall vara möjligt att bilda sig en någorlunda riktig uppfattning om branschens ekonomiska läge. I utredningen föreligger intäktsuppgifter för filmer, premiärsatta under spelåren 1949/50, 1950/51, 1951/52 och 1952/53, under det att kostnadsuppgifterna avser 1952/53 och 1953/54. Härigenom begränsas bedömningen till förhållandena 1952/53. Vad angår själva metodiken i utredningen må framhållas, att enligt nämndens erfarenhet måste varje kalkyl, som bygger på en renodling av intäkter och kostnader för en viss gren av ett företags eller företagargrupps verksamhetsområde, betraktas som approximativ, även när utredningen utförts med stor noggrannhet. Metoden medför nämligen, att ett flertal faktorer, som påverkar lönsamheten, måste fördelningsmässigt beräknas eller uppskattas. Med hänsyn härtill borde utredningen ha kompletterats med undersökningar av det ekonomiska resultatet, avseende företagen i dess helhet. De osäkerhetsfaktorer, som här ovan belysts, bör enligt nämndens mening mana till viss försiktighet vid ett ställningstagande till behovet av statsbidrag. I varje fall synes det nämnden tveksamt, huruvida någon höjning av bidraget skall beviljas, innan en utredning av sådan omfattning presterats, att ett tillförlitligare underlag skapas för bedömning av bidragsbehovets storlek.

Flertalet remissinstanser berör frågan huruvida filmproduktionens ekonomi kan förbättras genom höjning av biografernas biljettpriser.

Statskontoret uttalar, att — därest de efter 1951 stegrade produktionskostnaderna icke skulle kunna kompenseras genom rationalisering och ökat stöd från biografägarnas sida — jämväl utvägen att höja biljettpriserna synes kunna övervägas. I sådant sammanhang borde även undersökas om icke en omfördelning till producenternas förmån kunde ske av de genom prishöjningen ökade intäkterna.

Enligt *riksräkenskapsverket* torde i och för sig icke saknas utrymme för någon höjning av biljettpriserna. De från producenternas sida uttalade farhågorna för en kraftig nedgång i publikfrekvensen vid en prishöjning torde vara icke obetydligt överdrivna. Å andra sidan syntes de av utredningsmannen anförda skälen mot en prishöjning såsom hjälp åt den svenska filmproduktionen värda att beaktas, varför ämbetsverket icke vill motsätta sig en höjning av det statliga bidraget.

Enligt *priskontrollnämnden* talar övervägande skäl mot en höjning av biljettpriserna som ett medel att motverka eventuell bristande ekonomisk balans inom den svenska filmproduktionen. Nämnden anser att detta spörsmål snarare är en fråga om inkomstfördelningen mellan de olika ekonomiska intressenterna, varvid i första hand producenternas och biografägarnas inkomstandel samt de statliga nöjesskatteintäkterna tilldrar sig intresset.

Genom att såväl nöjesskatten som filmhyrorna för utländska filmer i likhet med svenska utgår med viss procent av biljettpriserna, måste varje höjning av dessa, som icke kan bäras inom biografägarnas marginaler, göras med betydligt större belopp, än vad behovet för den svenska filmproduktionen i och för sig kan motivera. Denna konsekvensprisstegring skulle dock kunna motverkas, i den händelse det i samband med en prishöjning vore möjligt att i sådan omfattning reducera de procenttal, med vilka nöjesskatten och filmhyrorna för de utländska filmerna utgår, så att prishöjningen helt tillföller den svenska filmproduktionen. Nämnden finner det emellertid icke realistiskt att räkna med en sådan möjlighet.

För att täcka det ytterligare underskott på ca 1,25 miljoner kronor per år, som uppstått efter 1951, skulle enligt *priskontrollnämnden* biljettpriserna behöva höjas med ungefär 10 öre per biljett. Biljettintäkterna skulle visserligen härigenom ökas med ca 6 miljoner kronor. Av detta belopp skulle emellertid 2,7 miljoner gå till nöjesskatt och till filmhyror för utländsk film 2,2 miljoner. De svenska filmproducenterna skulle sålunda, om man utgår från att biografägarna icke skulle få någon andel av prishöjningen, endast erhålla 1,1 miljoner kronor, bortsett från att statsbidraget automatiskt ökades med 135 000 kronor.

Icke heller *Sveriges biografägareförbund* anser att prishöjning är en möjlig utväg. Biografägareförbundet framhåller, att den erforderliga prishöjningen är så stor, att den bleve alltför kännbar för publiken och säkerligen skulle orsaka minskad publikfrekvens.

Beträffande beräkningen av ett särskilt bidrag från biografägarna till producenterna har delade meningar framkommit. *Statskontoret* fin-

ner det naturligt, att biografägarna påtar sig väsentligt större andel av understödet till svensk filmproduktion än för närvarande är fallet. Några övertygande skäl för att ifrågavarande bidrag begränsats till ca 200 000 kronor i stället för de ca 700 000 kronor som ställdes i utsikt vid förhandlingar med 1950 års filmutredning, hade icke redovisats i den nu framlagda promemorian. Statskontoret framhåller i sammanhanget särskilt att publikfrekvensen ökat i storstäderna åren 1951—53 och att en viss ökning i biljettpiserna under denna tid medgivits.

Liknande synpunkter anlägges av *priskontrollnämnden*, som anser, att man vid beräkningarna av erforderligt statsstöd bör utgå från att biografägarna skall bidra i minst samma omfattning, som förutskickades år 1951. Eftersom bidraget ursprungligen beräknades till viss procent på intäkterna borde detta i kalkylen för 1952/53 upptagas till ca 26 000 kronor. Nämnden erinrar om att 1950 års filmutredning ansett det naturligt att räkna med biografägarnas medverkan, då den svenska filmproduktionen är av vital betydelse för biografrörelsens lönsamhet. I övrigt anför nämnden bl. a. följande.

Enligt nämndens mening måste den grundläggande faktorn vid bedömningen av biografägarnas förmåga att lämna produktionsbidrag vara förändringarna i de ekonomiska förutsättningarna härför sedan år 1950. Nämnden utgår nämligen ifrån, att Sveriges Biografägareförbund ingående prövat de ekonomiska förutsättningarna, innan förbundets styrelse enhälligt beslöt rekommendera sina medlemmar att erlægga produktionsbidrag med mellan 1 och 5 procent på bruttointäkterna efter avdrag av nöjesskatt.

Till grund för nämndens prövning av förbundets framställning 1951 om prishöjning låg en sammanställning av uppgifter om intäkts- och kostnadsförhållandena hos vissa stora och medelstora biografer jämte en beräkning av de kostnadsstegringar, som hade inträtt efter år 1950. Dessa uppgifter hade på uppdrag av förbundet bearbetats av Dahlgrens revisionsbyrå. Enligt denna undersökning utgjorde det samlade överskottet hos de undersökta företagen efter avskrivningar men före avdrag för räntor och företagarlöner 1 834 000 kronor bokföringsåret 1949/50. Kostnadsökningarna beräknades av nämnden uppgå till cirka 6 000 000 kronor. Den medgivna prishöjningen avsåg att kompensera biografägarna för inträffade kostnadsökningar. Efter prishöjningen beräknades överskottet vid oförändrad publikfrekvens komma att uppgå till 2 124 000 kronor, sedan hänsyn tagits till inträffade kostnadsstegringar. I ovannämnda överskott har icke inräknats nettoöverskottet på reklamfilm och konfektförsäljning, som 1949/50 uppgick till 1 244 000 kronor. Efter år 1951 har förbundet endast vid ett tillfälle gjort framställning om ytterligare prishöjning, nämligen i slutet av år 1954. Man begärde därvid en höjning med 5 öre av biljettpiserna på 1: 95 och 2: 45 jämte viss höjning för barnföreställningar. Nämnden biföll i stort sett denna framställning. Vid en bedömning av utvecklingen bör jämväl hänsyn tagas till att 1949/50 betecknade ett bottenläge i fråga om publikfrekvensen. Efter år 1950 har antalet utlämnade biografbiljetter fram till år 1953 i de tre största städerna ökat med mellan 8—12 procent. Biografägarnas förmåga att lämna produktionsbidrag synes således, mot bakgrunden av vad ovan anförts, icke ha blivit mindre efter år 1950.

Föreningen Sveriges filmproducenter, Sveriges biografägareförbund och Folkets husföreningarnas riksorganisation framhåller, att något ökat bidrag från biografägarna icke kan påräknas.

Biografägareförbundet framhåller, att biografdriften under senare år måst vidkännas betydande kostnadsökningar för personallöner, annonsering m. m. och att biografägarna tvingas göra betydande investeringar med anledning av den tekniska omvälvning, som filmen nu undergår. På dessa grunder kan man enligt förbundets uppfattning ej räkna med något ökat produktionsbidrag från biograferna. Snarare föreligger risk för minskning av detta bidrag. Det betonas att bidraget är frivilligt och att förbundet saknar befogenhet att ålägga sina medlemmar att utgiva detsamma.

Föreningen Sveriges filmproducenter anser det uteslutet, att man under överskådlig tid kan räkna med någon ökning av ifrågavarande bidrag, bland annat med hänsyn till den utveckling inom biografbranschen, som framtvings av det nya filmformatet med därav följande betydande nyinvesteringar. I övrigt anför föreningen bland annat följande.

Hela idén om produktionsbidrag från biografägarna synes vara mindre genomtänkt. Såväl 1950 års filmutredning som utredningsmannen bortse från att produktionsbidraget endast är ett annat namn för höjd filmhyra. Redan förut har för svensk film i allmänhet kunnat utvinnas en filmhyra överstigande den som kan utfås för utländsk film. Den utländska filmens ökade konkurrenskraft för emellertid denna högre filmhyra mer och mer in i riskzonen. För en justering av producenternas intäkter genom ett produktionsbidrag gäller givetvis samma ekonomiska regel som den utredningsmannen påpekar ifråga om en justering genom höjning av filmhyra: genom sådana justeringar minskar den svenska filmens konkurrenskraft.

Folkets husföreningarnas riksorganisation understryker, att bidrag icke under några förhållanden kan påräknas av det betydande antal småbiografer i Folkets hus, Bygdegårdar och Medborgarhus, som riksorganisationen företräder, samt fortsätter.

Ett stort antal av dessa biografer har redan nu att räkna med sådana ekonomiska förutsättningar, att styrelseledamöternas frivilliga och kostnadsfria arbete är ett villkor för att biograferna skall hjälpligt gå ihop och lämna åtminstone någon liten lokalhyra. Ett faktiskt bidrag av denna art kan endast de filmbolag påräkna, som äro förbundna med kedjor av större lönsammare biografer och detta kan under alla förhållanden icke bli av den storleksordning, som utredningsmannen förutsätter.

Betydelsen av den möjlighet till fullständig skattebefrielse för vissa filmer, som tillkom 1952, diskuteras i några yttranden. *Priskontrollnämnden* understryker utredningsmannens uttalande att den ifrågavarande befrielsen även med en produktion av endast 1 å 2 till skattefrihet berättigade filmer per år kommer att ge filmproduktionen inte alldeles oväsentliga inkomsttillskott.

Filmproducentföreningen anser icke den berörda skattebefrielsen ha större betydelse i förevarande sammanhang. Föreningen anför.

De filmer som det här är fråga om är för det första av speciell karaktär (hittills huvudsakligen djurlivs- och resefilmer) och mycket få till antalet. Det kan också starkt ifrågasättas, om det verkligen varit regeringens och riksdagens avsikt att genom denna förordning lämna ett ökat stöd åt svensk filmproduktion; i varje fall har resultatet blivit att 1952—1954 4 svenska långfilmer och 10 utländska åtnjutit sådan skattebefrielse. Det framgår klart av förordningens lydelse, att den avser informativa filmer men icke vanliga spelfilmer, d. v. s. sådana filmer som tillhör den »normala» reper-toaren. Skattebefrielsen förutsätter i motsats till skatteåterbäringen en *kvallitativ* prövning, verkställd av Statens biografbyrå, och avsikten med skattebefrielsen synes uteslutande ha varit hänsynen till att dylik informativ film i regel icke kan produceras med blott 20 % skatteåterbäring utan kräver total skattefrihet. För att den i förordningen avsedda skattebefrielsen skulle komma den svenska filmproduktionen till godo i sådan utsträckning, att den kunde minska genomsnittsförlusten på en svensk film, måste antingen produktionen läggas om, vilket säkerligen inte varit utredningsmannens mening, eller gällande bestämmelser ändras.

Likartade synpunkter anföres av *Folkets husföreningarnas riksorganisation*, som erinrar om att berörda skattebefrielse kan tillkomma utländska likaväl som svenska filmer.

I fråga om den svenska filmproduktionens framtidsutsikter beröres i några yttranden särskilt de problem, som sammanhänger dels med färgfilmen och de nya framställningsmetoderna (cinemascope m. fl.) dels med den väntade konkurrensen från televisionen.

Filmproducentföreningen betonar att svensk filmproduktion för att kunna hävda sig i konkurrensen måste ha möjlighet att följa med i den pågående tekniska omdaningen på området. I sådant hänseende är en ökad svensk färgfilmsproduktion av största betydelse. Föreningen, som yrkar på högre bidrag för produktion av färgfilm, anför bland annat följande.

Även försiktiga iakttagare synes vara ense om att filmproduktionen befinner sig i en period av teknisk omdaning. Framför allt tycks färgfilmen på allvar ha slagit igenom. I alla filmproducerande länder framställs det nu betydande antal färgfilmer, främst naturligtvis i USA men även i Italien, Frankrike, Tyskland och England. I USA torde antalet filmer i färg vida överstiga antalet filmer i svart-vitt. Därtill kommer en allt starkare markerad tendens, även den utgående från USA, att inspela filmer avpassade efter en större och annorlunda proportionerad bildyta än den hittills gängse. Sådana filmer är undantagslöst i färg. Om svensk film i längden skall kunna hävda sig i konkurrensen med utländsk film överhuvudtaget, vare sig hemma eller utomlands, är det uppenbarligen ett oeftergivligt villkor, att svensk film i någon mån kan följa med i utvecklingen. Trots våra begränsade resurser har vi hittills icke utan framgång både i Sverige och i främmande länder kunnat hävda oss gentemot utländsk film tack vare en jämförelsevis hög konstnärlig och teknisk standard. Skall så kunna ske även i fortsättningen, måste vår filmproduktion beredas möjligheter att i någon utsträckning anpassa sig efter de tekniska framsteg, som präglar världspanduktionen. Det vore olyckligt om den svenska och utländska filmpubliken bibringades den föreställningen, att våra filmer är gammalmodiga, omoderna, mindre lockande. Ett sjunkande intresse för svensk film icke endast rubbar grundvalarna för produktionens ekonomiska läge, det skulle dessutom på längre sikt omöjliggöra denna produktion eller i varje fall göra inhemsk film betydelselös som samhällsfaktor. Alla torde vara ense om att detta icke

får ske. Svensk film är — för att citera 1950 års filmutrednings betänkande — »ett väsentligt samhälleligt spörsmål, vare sig man på detta anlägger kulturella, sociala, nationalekonomiska eller fiskaliska synpunkter».

Frågan om produktionens utsikter för framtiden har utredningsmannen tyvärr vidrört endast i förbigående. Han säger därom: »En övergång i större skala till färgfilmsproduktion eller liknande tekniska omläggningar torde åtminstone än så länge icke ha aktualitet». En övergång »i större skala» till färgfilmsproduktion är självfallet icke aktuell, så långt har utredningsmannen rätt; det skulle vara uteslutet redan av ekonomiska skäl, eftersom en produktion i färg för närvarande medför en ökning av produktionskostnaderna med ca 40 %. Men att problemet färgfilm likväl är i hög grad aktuellt för svenska producenter framgår av att trots de större kostnaderna flera färgfilmer producerats på försök. Om det ekonomiska utfallet av dessa filmer är ännu för tidigt att döma, men ingenting talar för utredningsmannens antagande, att färgen skulle påverka »inte bara produktionens kostnadssida utan också dess inkomstsida»; i varje fall icke på sådant sätt, att producenten kompenseras för merkostnaden.

Föreningen berör härefter konkurrensen från televisionen och uttalar följande.

Föreningen har beretts tillfälle att yttra sig över televisionsutredningens betänkande och skall därför här icke gå närmare in på konsekvenserna för filmfacket av televisionens utveckling. Två ting bör dock framhållas. Det ena är att televisionens konkurrenskraft, framför allt under uppbyggnadsåren, icke får underskattas. Det torde vara ofrånkomligt, att dess expansion under en följd av år kommer att på ett ytterst kännbart sätt inverka på biografernas publikfrekvens och därmed på produktionens inkomstmöjligheter. Även om frekvensminskningen icke blir större än 15—20 %, kommer den att innebära ett allvarligt hot mot produktionens bestånd. Om televisionens dragningskraft på publiken icke skall få katastrofala följder för biograferna och därmed för de svenska producenterna, måste filmfacket vara berett på att möta denna konkurrens med särskilda åtgärder. Detta är vad som skett i USA, där färgfilmen, särskilt genom att presenteras i stort bildformat, utgjort filmproduktionens främsta vapen i kampen om publiken. Också i England, det enda europeiska land, där televisionen slagit igenom, synes man gå mot liknande utveckling. Även av hänsyn till televisionen vore det naturligt, att också den svenska produktionen till en viss grad inriktade sig på att producera färgfilm.

Med hänsyn till den betydelse, som föreningen anser sig böra tillmäta färgfilmens roll i den utveckling, som kommer att karakterisera de närmaste åren, är det i hög grad att beklaga, att utredningsmannen endast tagit sikte på tidigare rådande förhållanden. Den utveckling, som sedan någon tid tillbaka är i gång, låter icke hejda sig. På grunder som ovan angivits vill de svenska producenterna icke utan tvingande skäl avstå från att utvidga produktionen att omfatta också färgfilm även om sådan kan produceras endast i mycket begränsad omfattning. Produktionskostnaderna för en färgfilm torde ligga mellan 650—750 000 kronor. Detta innebär att producenten, även om han kalkylerar intäkterna optimistiskt, måste räkna med risken av en förlust på 225—325 000 kronor. Förlustrisken är alltså väsentligt större än vid inspelning av svart-vit film.

Under sådana förhållanden och med beaktande av de skäl, som ovan anförts och som talar för önskvärdheten av en begränsad produktion av färgfilm, synes det föreningen rimligt, att producenten av färgfilm bör komma

i åtnjutande av ett bidrag, som står i någon proportion till de högre produktionskostnaderna. Föreningen har tidigare gett sin anslutning till tanken att statliga bidrag till produktionen bör utgå utan kvalitetsbedömning. Detta bör dock icke lägga hinder i vägen för en differentiering av bidraget till två olika slag av film, då skillnaden kan fastställas genom en enkel teknisk beskrivning.

Det av föreningen föreslagna 50-procentbidraget till produktion av färgfilm skulle enligt föreningen motsvara ca 200 000 kronor per film och innebära, att producenten måste vara beredd att själv bära en förlust av minst 120 000 kronor per film. Antalet färgfilmer kunde uppskattas till sex per år, motsvarande en femtedel av årsproduktionen. Det sammanlagda årliga bidraget av nöjesskattemedel skulle därmed överstiga det av utredningsmannen beräknade med 600 000 kronor.

Likartade synpunkter anföres även av *statens biografbyrå*. I avseende på televisionens inverkan på filmbranschens ekonomi uttalar biografbyrån bland annat följande.

Oberoende av om en nedgång i biograffrekvensen i samband med television är ett bestående fenomen eller icke, är det, som televisionsutredningen framhåller, klart, att införandet av television i länder, där filmen redan befinner sig i ett kritiskt läge, skapar problem, som inte bör förbises eller nedvärderas. En stark nedgång i biograffrekvensen som följd av televisionen kan, med hänsyn till den svenska filmens redan nu ogynnsamma situation, tänkas ge anledning till vädjanden om ökat stöd från statens sida, vilka onekligen skulle få större tyngd och starkare stöd från den allmänna opinionens sida, därest staten tidigare underlåtit att genom tillräckligt effektiva lättnader i nöjesskattebelastningen bidra till den svenska filmens ekonomiska sanering. Ett betydande ansvar för filmens konstnärliga och kulturella utveckling åvilar i denna del statsmakterna. Biografbyrån vill framhålla, att den genom förevarande utredning påvisade bristen i balans mellan produktionens utgifts- och intäktssidor kan leda till att även ambitiösa producenter i större utsträckning än nu hellre satsar sina pengar på ur kassasynpunkt beprövade publikfilmer än tar de förlustrisker som är förknäpade med framställningen av filmer som i konstnärligt och artistiskt avseende företräder en förfinad eller exklusiv typ till form och/eller innehåll.

Färgfilmens betydelse framhålles också av *Folkets husföreningarnas riksorganisation*.

Utredningsmannens förslag att författningen ges fortsatt giltighet för en ny fyraårsperiod har mött erinran endast från *statens biografbyrå*, som ifrågasätter om icke giltighetstiden bör begränsas till två eller högst tre år. Byrån anför.

Särskilt om bidragsprocenten skulle fastställas till 25 procent vill biografbyrån ifrågasätta, huruvida icke vad som i det föregående anförts om ett ökat utnyttjande inom den svenska spelfilmproduktionen av färgfilm liksom om risken för en starkt nedgående publikfrekvens på biograferna efter ett införande av televisionen i vårt land bör motivera, att giltighetstiden för bidragsförordningens fortsatta tillämpning icke fastläses vid så pass lång tid som fyra år utan begränsas till två eller högst tre år. Det förutsättes därvid, att frågan om det statliga stödets storlek före giltighetstidens utgång upptages till förnyat övervägande.

Priskontrollnämnden utgår i likhet med utredningsmannen ifrån att en förlängning av bidragsförordningens giltighetstid bör göras tidsbegränsad, och att staten även i fortsättningen skall ha möjlighet ompröva bidragsbehovet, när så kan finnas påkallat samt framhåller, att säkrare underlag bör skapas vid en framtida omprövning av statsbidraget.

Riksräkenskapsverket ifrågasätter i förevarande sammanhang om icke, därest ytterligare prolongering blir aktuell, anledning kan finnas att närmare undersöka icke blott filmproduktionens utan även biografnäringens ekonomiska villkor, varigenom skulle åstadkommas ett bättre underlag för en bedömning av den rimliga fördelningen av biografinkomsterna mellan biografägare och filmproducenter.

Filmproducentföreningen erinrar om att statens inkomster av nöjesskatt från biograferna automatiskt ökat som en följd av de under år 1951 företagna höjningarna av biografernas biljettpriser, vilket jämte en mindre ökning av publikfrekvensen har inneburit att den årliga nöjesskatten sedan år 1950 stigit med närmare 10 miljoner kronor. Statsverkets kostnader för bidraget hade uppgått till genomsnittligen 2,4 miljoner kronor per år. Föreningens förslag om att bidraget för svart-vit film skall utgöra 30 procent och bidraget till färgfilm 50 procent skulle innebära en sammanlagd kostnad för statsverket om ca 4,1 miljoner kronor per år.

Föreningen anför i sammanhanget.

Även ur rent fiskaliska synpunkter synes det av föreningen föreslagna bidraget vara väl motiverat. Därest den svenska filmproduktionen icke kommer i åtnjutande av ett bidrag som möjliggör att den såväl i fråga om kvalitet som omfattning kan upprätthållas på nuvarande nivå, blir resultatet utan varje tvivel en icke obetydlig nedgång i publikfrekvensen, vilket i sin tur förorsakar en minskning av nöjesskattemedlen. Sålunda innebär en nedgång av publikfrekvensen med 10 % en minskning av nöjesskatteintäkterna med närmare 6 miljoner kronor per år.

Riksräkenskapsverket framhåller, att det i och för sig icke torde vara uteslutet att genom någon justering uppåt av nöjesskattesatserna bereda staten kompensation för stödet åt den svenska filmproduktionen.

Enligt *biografägareförbundet* skulle en omläggning av nöjesskatten för biograferna, så att densamma kommer i paritet med den nöjesskatt, som uttages för övriga nöjesgrenar, på helt annat sätt än genom andra åtgärder kunna skapa ekonomiska förutsättningar för film- och biografbranschen att själv lösa sina ekonomiska problem.

Filmproducentföreningen, som icke finner anledning till erinran mot att det statliga stödets konstruktion bibehålles oförändrad, erinrar om att icke blott s. k. kortfilmer utan även filmer, avsedda för barn, är uteslutna från bidrag genom villkoret att bidragsberättigad film skall ha en längd av minst 2 000 meter. Det framhålles, att en växande opinion under senare år uppmärksammat vikten av en produktion av barnfilm och att 1949 års filmkommitté framställt vissa förslag om statligt stöd åt sådan film. *Statens biografbyrå*

erinrar om att 1951 års riksdag hemställt om utredning om möjligheterna att utsträcka stödet till filmer under 2 000 meters längd och om formerna därför. Biografbyrån framhåller, att det skulle vara tacknämligt, om en sådan utredning utan ytterligare dröjsmål kunde komma till stånd. Betydelsen av en svensk barnfilmsproduktion understrykes också av *Folkets husföreningarnas riksorganisation*.

Enligt vad jag inhämtat är såväl det av 1949 års filmkommitté avgivna betänkandet »Barn och film» (SOU 1952: 51) som riksdagens framställning om utredning angående stöd åt produktionen av kortfilmer för närvarande föremål för prövning inom ecklesiastikdepartementet.

Departementschefen

Utredningsmannen förordar att statsbidrag lämnas till producent av svensk film under ytterligare en fyraårsperiod eller alltså intill utgången av juni månad 1959 och att bidraget ökas från 20 till 25 procent. Såsom utgångspunkt för sitt förslag redovisar utredningsmannen en undersökning rörande filmproduktionens ekonomiska förhållanden, vilken i huvudsak upplagts efter samma linjer som den motsvarande undersökning, som låg till grund för 1951 års beslut om det nu utgående bidraget. Undersökningen har givit till resultat, att någon förbättring i den svenska filmens produktionsförhållanden icke synes ha inträtt. I stället visar den nu presenterade kalkylen ett större genomsnittsunderskott per film än 1950 års kalkyl. Enligt utredningsmannens beräkningar skulle ett med fem procent förhöjt bidrag innebära att den svenska filmproduktionen skulle erhålla understöd i åtminstone samma grad som med det nuvarande bidraget vid dess tillkomst.

Samtliga remissinstanser har tillstyrkt fortsatt bidrag till den svenska filmproduktionen. Beträffande bidragets storlek har däremot framkommit delade meningar. Riksräkenskapsverket ansluter sig till utredningsmannens förslag. Statskontoret och statens priskontrollnämnd förordar oförändrat bidrag med 20 procent. Statskontoret framhåller härvid, att filmproduktionen bör söka nå den erforderliga intäktsförbättringen inom ramen för den egna näringen. Priskontrollnämnden anser, att tillräckliga skäl för en höjning av bidraget icke framkommit och betonar i övrigt att med hänsyn till de använda undersökningsmetoderna viss försiktighet bör iakttagas vid bedömningen av bidragsbehovet. Övriga remissorgan förordar högre bidrag än som föreslagits av utredningsmannen. I dessa yttranden understrykes särskilt den svenska filmproduktionens osäkra framtidsutsikter. Härvidlag erinras bland annat om konkurrensen från utländsk film och en kommande svensk television. Det betonas också att en successiv övergång till färgfilm är ofrånkomlig och att inspelning av sådan film drar avsevärt större kostnader än inspelning av svartvit film.

Det nu utgående statsbidraget infördes i syfte att i den ekonomiska kris-

situation som uppstått för den svenska filmproduktionen skapa möjligheter för en fortsatt inspelning av svensk film. Bidraget var avsett som en temporär understödsform och skulle fungera som en hjälp till självhjälp. Vid ett ställningstagande till frågan om eventuellt fortsatt stöd måste dessa utgångspunkter för den statliga bidragsgivningen hållas i minnet. Den omständigheten att det kalkylmässiga underskottet på inspelad film nu visats vara större än då bidragsfrågan prövades för fyra år sedan kan därför icke i och för sig motivera en häremot svarande ökning av bidraget. Tvärtom kan ett sådant konstaterande ge anledning till överväganden om förutsättningar föreligger för en fortsatt bidragsgivning. Med hänsyn till att erfarenheterna av de statliga stödåtgärderna endast omfattar en så pass kort tidrymd som fyra år vill jag emellertid icke motsätta mig, att understöd får utgå under ytterligare en fyraårsperiod. Jag vill emellertid understryka, att jag därmed icke avsett att frångå den ursprungliga principen att det statliga stödet skall ha karaktär av hjälp till självhjälp och vara en temporär anordning.

Vad härefter angår frågan om bidragets storlek kan jag från nu angivna utgångspunkter icke tillstyrka en generell höjning av bidragsprocenten. Där emot synes kunna övervägas huruvida icke ett förhöjt bidrag skulle kunna ifrågakomma vid framställning av färgfilm. När den nuvarande procentsatsen fastställdes skedde avvägningen uteslutande utifrån de förutsättningar som gällde för produktion av svartvit film. Betydelsen av en utvidgad svensk färgfilmsproduktion har berörts i flera remissyttranden. Härvid har bland annat framhållits, att en successiv övergång till inspelning av sådan film är en förutsättning för att den svenska filmproduktionen över huvud skall kunna vidmakthållas till omfattning och kvalitet. De sålunda anförda synpunkterna är enligt min mening värda beaktande. Då det vidare här är fråga om särskilt kostnadskrävande och för svenska förhållanden nya tekniska framställningsmetoder torde ett förhöjt stöd av statsmedel vara motiverat för att underlätta möjligheterna att skapa en svensk färgfilmsproduktion. Emellertid bör än en gång understrykas att här är fråga endast om en temporär anordning. Med beaktande av dessa synpunkter anser jag mig kunna tillstyrka att bidraget för svartvit film fastställs till oförändrat 20 procent och att bidrag för framställning av färgfilm skall lämnas med 35 procent.

Statens kostnader för producentbidraget har de senaste två åren uppgått till i genomsnitt 2,4 miljoner kronor per år. Genomföres förslaget om förhöjt bidrag till färgfilm torde kostnaderna — med utgångspunkt från de uppgifter som lämnats i remissyttrandena rörande färgfilmsproduktionens väntade omfattning — kunna beräknas stiga med ca 360 000 kronor per år.

Med hänvisning till det anförda förordar jag, att förordningen den 8 juni 1951 (nr 457) om särskilt bidrag till producent av svensk film ges förlängd giltighet intill utgången av juni månad 1959 med den ändringen att bidraget fastställs till 20 procent för svartvit film och 35 procent för färgfilm. Samtidigt härmed torde förordningen den 8 juni 1951 (nr 458) om tillägg

till förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt ges förlängd giltighet under samma tid.

Såväl i utredningsmannens promemoria som i remissyttrandena har diskuterats verkningarna i olika hänseenden av en höjning av biljettpriserna i syfte att öka intäkterna för den svenska filmproduktionen. Därvid har bl. a. pekats på det förhållandet att på grund av nöjesskattens konstruktion som en procentuell andel av biljettprisets brutto, d. v. s. skatten inräknad, en höjning av priset, som kan framstå som motiverad exempelvis för filmproduktionens behov, slår igenom med avsevärt större belopp i bruttopriset. Härigenom skulle möjligheterna att skaffa ökad täckning för filmproduktionens kostnader med biljettintäkter avsevärt försvåras. Onekligen medför en rent procentuell skatt vissa olägenheter i nu angivna hänseende. Det synes böra närmare undersökas huruvida icke skatten skulle kunna ges en sådan ändrad konstruktion — t. ex. genom att en viss del av den nuvarande procentuella skatten omvandlas till en fast avgift — att skattens pridfördyrande effekt vid en eventuell höjning av biljettpriserna minskas. En undersökning av hithörande problem kan lämpligen ske i samband med den översyn av vissa bestämmelser i nöjesskatteförordningen, som för närvarande verkställs av 1954 års nöjesskatteutredning. Jag har för avsikt att i senare sammanhang upptaga denna fråga till övervägande.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1) *förordning om ändrad lydelse av 5 § förordningen den 8 juni 1951 (nr 457) om särskilt bidrag till producent av svensk film, så ock om fortsatt giltighet av samma förordning; samt*

2) *förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1951 (nr 458) om tillägg till förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt.*

Jag hemställer, att dessa författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sven Rydén